

POMPILIU MANEA:
*TREI ANI DIN VIAȚA MEA (1986–1989),
DIN DOSARELE SECURITĂȚII*

Viorela-Valentina DIMA¹

viorelaval@yahoo.co.uk

ABSTRACT: This review presents the book entitled *Trei ani din viața mea (1986–1989), din dosarele Securității (Three Years of My Life (1986–1989), from the Files of the Romanian Secret Police)*, authored by engineer Pompiliu Manea and published in 2014 by Mediamira Publishing House from Cluj-Napoca, Romania. The author briefly mentions some biographical data to show how he became the head of the Cluj County Workshop for Maintenance and Repair of Medical Equipment – AJIRAM and the professional responsibilities undertaken therein. Subsequently, the author renders his personal file found in the Archives of the Romanian Secret Police – Securitatea, making clarifications wherever necessary. The discovery of his own state security file was accidental, being made in 2012 while documenting the files of other members of his own family. By perusing the book, one can take notice of the methods employed by the Romanian Secret Police to investigate the activities of Romanian and foreign citizens and to keep them under observation.

KEYWORDS: Romanian Secret Police – Securitatea, Romanian Communist Party, Cluj County Workshop for Maintenance and Repair of Medical Equipment – AJIRAM, Cluj County Public Health Department

În 2014 s-au împlinit 25 de ani de la Revoluția română din decembrie 1989, prin intermediul căreia s-a pus capăt regimului comunist și mandatului primului președinte al României – Nicolae Ceaușescu. În acest sfert de veac, s-au făcut nenumărate eforturi de a-i scoate din uitare pe eroii

¹ Doctor în filologie, Lector univ. la Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri, Facultatea de Relații Economice Internaționale, Academia de Studii Economice, București, membru asociat al Diviziei de Istoria Științei a CRIFST al Academiei Române.

Revoluției din 1989: s-au publicat aproape 200 de volume în România și în străinătate², s-au realizat numeroase emisiuni de televiziune și radio, culminând cu proiectul *Dă viață eroilor!* desfășurat de televiziunea Antena 3, prin care s-a încercat identificarea martirilor și reconstituirea poveștilor de viață ale acestora, detaliile fiind reunite pe site-ul <http://daviataeroilor.ro/> pentru ca „ca eroii Revoluției să nu fie uitați, ci să continue să trăiască prin poveștile lor.”³ În paralel, nu puțini au fost cei care au scris despre diferite aspecte ale vieții din România sfertului de veac comunist, evidențiind ororile comise de reprezentanții regimului, pe de o parte, și rezistența – uneori frântă – a aproapelui, pe de altă parte. Volumul intitulat *Trei ani din viața mea (1986–1989), din dosarele Securității*, scris de Pompiliu Manea și publicat de Editura Mediamira, Cluj-Napoca, în anul 2014, prezintă unul din multiplele cazuri în care viața unui om este perturbată de semenii săi cu ajutorul și la adăpostul aparatului politic din care fac parte. În cele ce urmează vom prezenta pe scurt acest volum întrucât povestea fiecăruia dintre eroii ... cotidieni ai regimului comunist trebuie spusă pentru ca umanismul lor să dăinuie.

Foto: Coperta cărții: Pompiliu Manea – *Trei ani din viața mea (1986–1989), din dosarele Securității*, Editura MEDIAMIRA, Cluj-Napoca, 2014, 415p., ISBN 978–973–713–318–2

² Conform site-ului https://ro.wikipedia.org/wiki/referitoare_la_revoluția_română_%C8%9Bia_rom%C3%A2n%C4%83, accesat la 20 august 2015.

³ <http://www.antena3.ro/actualitate/da-viata-eroilor-un-nou-proiect-antena-3-scrieti-po-vestile-eroilor-din-decembrie-1989-277042.html>

În „Cuvânt înainte”, Ioan Barbu precizează rațiunea de a fi a acestei cărți, considerate „un fel de reparație morală, dacă se mai poate vorbi de așa ceva, după aspre suferințe care au măcinat o viață curată ca lacrima...” [pp. 13–14]. Relatarea vieții inginerului Pompiliu Manea începe în secțiunea „Pro Memoria” cu anul 1970 când, „la vârsta de 35 de ani, dar cu 15 ani de experiență în domeniul tehnicii aparatului medical”, se mută de la București la Cluj împreună cu soția și cei doi copii pentru a prelua funcția de director al Atelierului Județean de Întreținere și Reparare a Aparaturii Medicale (AJIRAM) Cluj [p. 19]. Filmul următorilor 16 ani este derulat cu repeziune, fiind punctate reușite profesionale, precum: înființarea cursurilor postliceale de *Radiologie și medicină nucleară* la Grupul Școlar Sanitar Cluj, ai căror absolvenți urmau să devină cadre tehnice la radiologie, stomatologie, explorări funcționale etc., acoperind „mai toate sectoarele și specialitățile de aparatură medicală” [p. 22]; activitatea didactică la Universitatea de Medicină și Farmacie din Cluj; participarea la organizarea cu succes a numeroase târguri internaționale de aparatură medicală; publicarea primelor manuale de aparatură medicală în limba română (în colaborare cu ing. Mitrică Delcea); dotarea cu aparatură medicală a spitalelor și dispensarelor de întreprindere de pe raza municipiului Cluj-Napoca; organizarea unor cursuri de limba engleză pentru tehnicienii, subinginerii și inginerii de la AJIRAM care urmau să întrețină și să repare aparatură medicală importată, a căror documentație tehnică era redactată în limba engleză etc.

Primele contacte cu Securitatea au loc după anul 1985, când ing. Pompiliu Manea este reclamat de dr. Silvia Albu, proaspăt numită la conducerea Direcției Sanitare a Județului Cluj (care era și secretar de partid), cum că prin intermediul acestor cursuri de limba engleză ar pregăti tehnicienii și inginerii de la AJIRAM să fugă din țară. În discuția avută cu căpitanul Ioan Hancu, responsabil de activitatea sanitară din Cluj, ing. Pompiliu Manea arată că necesitatea cursurilor de limba engleză pe care le organizează pentru cadrele tehnice este dată de faptul că această limbă devenise „limba electronicii» în special a aparatului și limbajului medical”, folosită în comunicarea scrisă și orală între specialiști, precum și în redactarea documentației tehnice a aparatului medical [p. 31]. Caz închis. Sau cel puțin așa credea pârâțul...

După câteva luni bune, este rechemat la Securitate pentru a da explicații privind străinii cu care a stabilit contacte în relațiile profesionale, mai

apoi pentru a fi convins să devină „spion în slujba intereselor securității statului” [p. 33]. Cu sprijinul dr. Traian Căpușan, superiorul ierarhic, ing. Pompiliu Manea reușeste să evite o serie de întâlniri la care era convocat și să nu devină informator.

În 1986, însă, începe calvarul – activitatea profesională și viața personală a ing. Pompiliu Manea sunt profund afectate de acțiunile rău-voitoare ale dr. Silvia Albu, sprijinită de col. Nicolae Ioniță de la conducerea Inspectoratului Județean de Securitate Cluj. Pe parcursul a cca 350 de pagini, volumul prezintă extrase din dosarul de urmărire informațională *DUI – nr. I 203789 – VOL I; DUI nr. 5769/25.09.1986, închis la data de 1.VIII.1989. Manea Pompiliu, nume conspirativ „MIHU”*. Lăsăm cititorului posibilitatea de a urmări singur firul evenimentelor dintr-un labirint creat de dr. Silvia Albu, un *om* animat de dorința de a-și dovedi puterea derivată din funcția profesională și cea de partid contra semenilor *Oameni* și a instituțiilor pe care aceștia le servesc cu profesionalism.

Interesant este că, până la urmă, organele Securității se conving de neadevărul acuzațiilor Silviei Albu și închid acest dosar. Mai mult decât atât, după cum se relatează în secțiunea „În loc de epilog”, aceasta își pierde din credibilitate la nivel de Comitet Județean al PCR.

A fost nevoie de trei ani pentru ca reprezentanții Securității să se convingă de nevinovăția ing. Pompiliu Manea, dispunând încetarea urmăririi informaționale. Trei ani de angoasă care își găsesc explicația cu totul întâmplător în 2012, când ing. Pompiliu Manea își descoperă propriul dosar în Arhivele Securității, pe când studia dosarele de urmărire penală și informativă ale tatălui, Petre M. Manea (fost primar legionar al Comunei Purani), și al cumnatului, Dumitru St. Cristea (condamnat la 25 de ani de muncă silnică pentru activități anti-comuniste)!

Evident, această carte stă sub semnul *întâmplării*. Din întâmplare s-au cunoscut cei doi protagoniști – dr. Silvia Albu și ing. Pompiliu Manea; din întâmplare s-au născut resentimentele dintre ei; din întâmplare a descoperit cel din urmă până unde s-au întins ‘tentaculele’ celei dintâi. Dar nu din întâmplare autorul-personaj a depășit fiecare obstacol, căci demnitatea de care a dat dovadă de-a lungul vieții a sublimat suferințele, arătând că umanul poate dezarma chiar și un aparat politic puternic opresiv. La urma urmei, aparatele politice sunt și ele formate și slujite de oameni, care – așa cum ne învață și această carte – se pot transfigura în prezența unui semen mai bun, înțelegându-și greșelile și neperpetuându-le.

Trei ani din viața mea ... pot fi ani din viața fiecăruia dintre noi, în care rănim sau suntem răniți, dar în care putem să ne redobândim onestitatea ontologică. Opresor sau oprimat, omul își poate dobândi și/ sau păstra demnitatea în ciuda climatului nefavorabil. Această lecție este, poate, numitorul comun al tuturor relatărilor despre perioada comunistă sau cea decembristă. Și poate constitui ideea care să ducă la renașterea conștiinței de sine a unei națiuni care încă se mai îndoiește de valoarea sa.